

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUMDR. FAZEKAS SÁNDOR
miniszter

Ügyiratszám: PTKF/934/2/2012.

Dr. Oláh Lajos úr
Független országgyűlési képviselő
részére

Országgyűlés Irodaháza

BUDAPEST
Széchenyi rkp. 19.
1358

Országgyűlés Hivatala

Hozzájárulási szám: K/6755/1

Érkezett: 2012 APR 24

Tisztelt Képviselő Úr!

A Házszabály 91. §-a alapján a K/6755. számon hozzám benyújtott, „**Miként érvényesülnek a korábban meghirdetett Egyszerű Állam programban megfogalmazottak a jelenlegi termékdíj-szabályozás kapcsán?**” című írásbeli kérdéseire a következő választ adom.

Az Egyszerű Állam programban megfogalmazottak a Kormány által előterjesztett és az Országgyűlés által elfogadott törvény, és a végrehajtást szolgáló jogszabályok révén, továbbá a hatósági munka keretében, illetve az Országos Hulladékhasznosítási Ügynökség koordinatív tevékenysége révén érvényesül.

Számoljunk együtt Tisztelt Képviselő Úr! Míg az előző termékdíjas rendszerben jócskán meghaladta a félmilliót a termékdíj-fizetésre kötelezett vállalkozások száma, addig a 2012-től hatályos környezetvédelmi termékdíj törvény néhány tízezerre szűkítette le a fizetésre kötelezettek számát. Óriási a mennyiségi különbség és óriásinak mondható a tehermentesítés, ami a papírmunkában, pénzben és időben mérhető. Ez oly módon lehetséges, hogy az új termékdíj törvény a termékdíjas termékeket gyártó és/vagy az első belföldi forgalomba hozó vállalkozást kötelezi termékdíj fizetésére.

A múlt év végéig a legnagyobbtól a legkisebbig, szinte valamennyi magyarországi vállalkozást érintette a termékdíj-fizetés, – különösen a nagy számban lévő

csomagolószerek gyártóit, forgalmazóit, illetve felhasználóit, - hiszen például a felhasználók közül egy virágáros vagy egy hamburgeres éppúgy beletartozott ebbe a körbe, mint egy nagy csomagolóanyag-gyártó. Az előbbieket száma több százezerre tehető, vagyis irreálisan magas volt az – elvileg – termékdíj-fizetésre kötelezettek száma. A gyakorlatban azonban ez nem valósult meg, ami az állami adóbevételekben és a hulladékkezelésben történő, kötelező részvétel hiányában is negatívan mutatkozott meg. Nagyon sokan nem fizették be a termékdíjat s ennek ellenőrzése, számonkérése – a nagyon nagy szám miatt – gyakorlatilag lehetetlen volt. Ez abból is adódott, hogy az államnak nem volt pontos képe a termékdíjas termékek kibocsátásáról, forgalmazásáról, illetve felhasználásáról és, nem is volt hitelesen tervezhető a hulladékgazdálkodásnak ez a területe.

Ezzel szemben, az új termékdíj törvény az optimális megoldást kínálja, illetve követeli meg az érintettektől. A termékdíjas termék „forrásánál”, vagyis közvetlenül a gyártókat és/vagy az első belföldi forgalomba hozót kötelezi a befizetésre. Ezek száma pedig néhány tízezerre tehető, ami minden szempontból és minden érintett – a kötelezettek és az ellenőrzést végzők – számára átláthatóvá, ezzel együtt kiszámíthatóvá teszi a rendszert.

Ez egyúttal a termékdíj-fizetéshez kapcsolódó adminisztrációt is több szempontból leegyszerűsíti. Csökken a szolgáltatandó adatoknak a mennyisége és azoknak a dokumentumoknak a száma is, amiket korábban a kötelezetteknek kellett kitölteniük. Ettől az évtől az adatszolgáltatás egyablakos rendszer szerint működik, egyféle formát kell alkalmazni, szemben a korábbi megoldással, amikor a kötelezetteknek egyrészt minden hulladék-anyagáramban más és más koordinálónak kellett adatot szolgáltatni, másrészt a rendszerben működő hatóságoknak is más formában és tartalommal kellett adatot küldeni. Így például egy autó márkakereskedő cégnek, akár öt koordinálóval is kapcsolatban kellett állnia és adatokat szolgáltatnia, hiszen egy autó több termékdíjas terméket tartalmaz.

Az új termékdíjas rendszerrel sikerült fölszámolni a párhuzamosságokat, ami egyúttal kevesebb hibalehetőséget is eredményez a hatósági és a gyártói, kötelezetti oldalon egyaránt.

Az új termékdíj törvény révén a termékdíjas termékeket gyártók, illetve itthon elsőként forgalomba hozók egy közvetítő szervezettel állnak kapcsolatban, így elhárult annak a veszélye is, hogy a jogszabályt másként értelmezzék, és a jogalkotói szándéktól eltérő joggyakorlat alakuljon ki.

Ugyancsak előnyös az új termékdíj törvény abból a szempontból is, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak kisebb apparátust kell biztosítania ahhoz, hogy a termékdíj-befizetésre kötelezettek teljesítéseit hatékonyan ellenőrizze.

A Nemzetgazdasági Minisztérium számításai szerint, az új termékdíjas szabályozással a közvetlen adminisztratív terhek – 2010-es adatok szerint – 27 milliárd forintot tettek ki, illetve ehhez kapcsolódik még a bevalláshoz és a nyilvántartáshoz használt kódok

megszerzésével, alkalmazásával járó adminisztratív terhek költsége, amelyek több mint 17 milliárdot tettek ki.

Mivel az új termékdíj törvény gyakorlati végrehajtásának idejéből negyed év telt el s az eddig elért eredmények pontos összesítése most folyik. Azt már az előzetes visszajelzésekből is lehet tudni, hogy az új rendszer alkalmazása jelentős költség- és munkaerő ráfordítást takarít meg a vállalkozásoknál.

Az Egyszerű Állam program tervezete szerint, a környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. törvény a környezetvédelem szakmai szempontjainak hatékonyabb érvényesítése mellett jelentős változásokat hozott az adminisztratív terhek vonatkozásában.

Az új termékdíjas rendszerre is érvényes az, hogy a legjelentősebb terhet a csomagolásra telepített díjfizetés okozza, ami korábban – becslés szerint – mintegy 55 ezer bejelentkezett és további 100 ezer be nem jelentkezett (tehát kvázi szabálytalanul eljáró) szervezetet érintett. Ezt a csomagolószerre történő áttelepítés oldotta meg, amivel a kötelezettek száma néhány ezerre csökkent. Ennek eredménye pedig az – hogy előzetes becslés szerint 10 milliárd forintot meghaladó költségcsökkenéssel jár ebben a piaci szegmensben. A kötelezettség áttelepítése az első forgalomba hozóra (nyomda) a reklámhordozó papír esetén is megvalósult.

Ugyancsak nagy terhet okozott a mentességi rendszerhez kapcsolódó adminisztráció, ami – vagyis a mentesség – az új rendszerben megszűnt. A csomagolóanyag-gyártók esetében lehetőség van – az évközi fizetés kiváltásaként – átalány-fizetésre, akkor, ha a gyártó és/vagy a forgalmazó éves szinten csekély mennyiséget állít elő, illetve forgalmaz. Szintén lehetőségük van átalány fizetésére vagy visszaigénylésre a mezőgazdasági vállalkozóknak.

A vámhatóság felé történő bejelentési és bevallási kötelezettség formai és tartalmi egyszerűsítésére is sor kerülhet. A termékdíj-bevallások és az azzal kapcsolatos nyilvántartások elkészítése során használandó közel 10-féle azonosító, ettől az évtől 2-re csökkent.

További jelentős csökkenést jelent a többutas göngyölegek kezelésének változása, az elektromos és elektronikai berendezések tárgyi hatályának harmonizálása és racionalizálása, valamint az, hogy a reklámhordozó papír kötelezettségét a gyártó számlán átvállalhatja.

Tájékoztatom Tisztelt Képviselő urat, hogy a vállalkozások helyzetét megkönnyíti az is, hogy – a termékdíjjal kapcsolatos feladatok ellátásához – nem kötelező a termékdíj-ügyintézői végzettség.

A vállalkozások által régóta szorgalmazott intézkedésekkel az Egyszerű Állam program tervezetét előterjesztő Nemzetgazdasági Minisztérium becslései szerint mintegy 38,5 milliárd Ft-tal sikerült csökkenteni a vállalkozások adminisztratív terheit.

Kérem Képviselő úr türelmét a termékdíj szabályozás gyakorlati működésével kapcsolatos reálfolyamatok értékeléséhez, tekintettel arra, hogy ezek nem rövidtávú folyamatok. Emlékeztetem Önt arra, hogy az Országgyűlés Fenntartható Fejlődés Bizottsága 2012. április 11-én meghallgatta Vámosi Oszkárt, az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség (továbbiakban OHÜ) ügyvezetőjét, aki tájékoztatta a Bizottság tagjait, az OHÜ tevékenységéről.

A vállalkozói adminisztratív költségek csökkentésére irányuló, Egyszerű Állam című középtávú kormányzati programról szóló 1405/2011. (XI. 25.) Korm. határozat 63. intézkedése szerint, a csomagoláson kívül más termékcsoportok esetében is meg kívánja nyitni a termékdíj átalányfizetési lehetőségét, amellyel a csekély-, illetve kis mennyiséget importálók vagy gyártók élhetnének. A program részletes kidolgozására csak 2012. I. félév után van lehetőség, mivel várhatóan akkor vonható le tapasztalat az új termékdíjas rendszerből, és az adatok alapján akkor vizsgálható meg az OHÜ-vel és a NAV-val való együttműködésben, hogy mely termékcsoportok esetén és milyen mennyiségi határokkal célszerű az átalányfizetés bevezetése úgy, hogy a jogalkotói környezetpolitikai szándék ne szenvedjen sérelmet.

A hulladékgazdálkodás területén az Egyszerű Állam program három egyszerűsítő feladatot tűzött ki célul. A feladatok végrehajtása a hulladékról szóló T/5538 törvénytervezet elfogadásával, és hatályba lépésével válik lehetővé. Az egyedi hulladékgazdálkodási terv készítési kötelezettséget a törvénytervezet nem tartalmazza, míg a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló új Korm. rendelet tervezet szűkíti a nem veszélyes hulladékokról naprakész nyilvántartást vezető gazdálkodók, valamint a rendszeres adatszolgáltatók körét is.

Tisztelt Képviselő úr, szeretném megköszönni a kérdéseit és bízom benne, hogy a válaszom alapján az Ön számára is kiderül, hogy igenis érvényesül az Egyszerű Állam programban meghirdetett adminisztrációs és anyagi teher csökkenése az új termékdíj szabályozás területén is.

Képviselői munkájához további sok sikert kívánok!

Budapest, 2012. április „24.”

Üdvözlettel:

